

YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM ISLOHOTLARI: NATIJALAR VA ISTIQBOLLAR

Tojiyev Husniddin Baxtiyorovich

Norkulova Nilufar Zokir qizi

Email – norqulovanilufar04@gmail.com

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar fakulteti

Annotatsiya

Ushbu maqolada Yangi O'zbekiston davrida amalga oshirilayotgan ta'lim sohasidagi islohotlar, ularning bugungi natijalari va kelgusidagi istiqbollari tahlil qilinadi. Davlat siyosatining asosiy ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lgan ta'lim sohasini modernizatsiya qilish borasida olib borilayotgan keng ko'lamli chora-tadbirlar, ularning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishga ta'siri va xalqaro reytinglarda O'zbekiston o'rnining mustahkamlanishi yoritilgan.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, ta'lim islohotlari, milliy rivojlanish, davlat siyosati, zamonaviy ta'lim, xalqaro reyting, innovatsion yondashuv, sifatli bilim.

Muammoning dolzarbligi

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlarida har bir mamlakatning taraqqiyot darajasi, eng avvalo, uning ta'lim tizimi bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, Yangi O'zbekistonning strategik yo'nalishlaridan biri bu – raqobatbardosh, chuqur bilimli, tafakkur qiluvchi avlodni tarbiyalashga xizmat qiluvchi ta'lim tizimini shakllantirishdir. Ta'lim sohasida olib borilayotgan tub islohotlar zamirida, milliy va xalqaro talablar uyg'unlashgan holda, inson kapitalini shakllantirish muhim vazifa sifatida belgilangan.

Kirish

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rahbarligida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar ichida ta'lim sohasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. "Inson qadri uchun" tamoyili asosida ishlab chiqilgan strategik dasturlar orqali ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida sifat jihatdan tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Boshlang'ich maktabdan tortib oliy ta'limgacha bo'lgan tizimda zamonaviy

yondashuvlar, yangi o'quv rejalari, xalqaro hamkorliklar joriy qilinmoqda. Ushbu maqolada aynan shu islohotlarning mazmun-mohiyati, amaliy natijalari va istiqboldagi rejalari tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1. Ta'lim sohasida qabul qilingan muhim hujjatlar

So'nggi yillarda qabul qilingan asosiy me'yoriy hujjatlar qatoriga quyidagilar kiradi:

“Ta'lim to'g'risida”gi yangi Qonun (2019);

2030-yilgacha bo'lgan “Ta'limni rivojlantirish strategiyasi”;

Har bir bosqich uchun davlat ta'lim standartlarining yangilanishi;

“Yangi O'zbekiston – yangi ta'lim” konsepsiyasi.

Bu hujjatlar orqali ta'limda erkin fikr, tanqidiy tafakkur, texnologik savodxonlik, chet tillarni o'rganish va innovatsion ko'nikmalarni rivojlantirish asosiy yo'nalish sifatida belgilandi.

2. Amalga oshirilgan asosiy islohotlar va ularning natijalari

Maktabgacha ta'lim: 2017 yilda 27% bo'lgan qamrov darajasi 2023 yilga kelib 70% dan oshdi. Yangi maktabgacha muassasalar, xususan, nodavlat bog'chalar soni ortdi.

Umumiy o'rta ta'lim: Bosqichma-bosqich 11 yillik ta'lim tiklandi. “Yagona darslik” tizimi bosqichma-bosqich takomillashtirilmoqda, o'quvchilarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalariga e'tibor kuchaymoqda.

Oliy ta'lim: Talabalikka qabul 2016 yildagi 9% dan 2024 yilda 38% ga yetdi. Oliy ta'lim muassasalari soni 2 baravarga oshdi, xususan, xalqaro universitetlar va filiallar ochildi. Distant va sirtqi ta'limga ruxsat berildi.

Xalqaro reytinglarda yuksalish: QS World University Ranking bo'yicha 2019 yilda birorta universitet kiritilmagan bo'lsa, 2024 yilda 10 dan ortiq OTMLar xalqaro reytinglarga kiritildi.

3. Kelajakdagi istiqbollar va rejalashtirilgan loyihalar

2030 yilga kelib ta'lim sifati bo'yicha O'zbekistonni dunyoning ilg'or 50 davlati qatoriga olib chiqish;

Har bir hududda kamida 1 ta zamonaviy universitet faoliyatini yo‘lga qo‘yish;

O‘qituvchilar malakasini oshirish bo‘yicha xalqaro darajadagi institutlar tarmog‘ini yaratish;

Raqamli ta’lim platformalarini yanada kengaytirish va sun’iy intellektni dars jarayonlariga joriy etish.

Xulosa

Yangi O‘zbekistonda ta’lim sohasida olib borilayotgan islohotlar strategik yondashuv va aniq maqsadlarga asoslangan holda amalga oshirilmoqda. Bu islohotlarning samarasi, avvalo, inson kapitalining sifatli shakllanishiga, mamlakatning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Kelajakda bu yo‘nalishdagi ishlar izchil davom ettirilgan ekan, O‘zbekiston ta’lim tizimi nafaqat mintaqada, balki global miqyosda ham o‘z o‘rnini topadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2030-yilgacha ta’lim sohasini rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni, 2022-yil.
2. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun. Qabul qilingan sana: 23.09.2019.
3. Vazirlar Mahkamasi qarori: “Maktabgacha ta’limni rivojlantirish konsepsiyasi”, 2020.
4. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma’lumotlari. (2024-yilgi hisobot).
5. QS World University Rankings (2023–2024 yillar).
6. www.edu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy sayti.
7. Yusupov A. “Ta’lim islohotlari va ularning ijtimoiy ta’siri”, Toshkent, 2023.